

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Кафедра кримінального права і кримінології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка
доц. С.В. Різник

«___» _____ 2022 року

**ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»
освітньо-професійна програма ОС Бакалавр
вибіркова дисципліна

Робоча програма навчальної дисципліни «Висновки Верховного Суду щодо застосування норм кримінального права» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах освітньо-професійної програми ОР «Бакалавр», 2022 р.

Розробник:

Сень Ірина Зеновіївна – асистент кафедри кримінального права і кримінології, кандидат юридичних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права і кримінології Львівського національного університету імені Івана Франка (Протокол від «29» серпня 2022 року № 1)

Завідувач кафедри кримінального права і кримінології _____ к.ю.н. В.І. Маркін

«29» серпня 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08«Право», спеціальність 081 «Право» у межах освітньо-професійної програми ОР «Бакалавр»)

Протокол від «30» серпня 2022 року № 2

«30» серпня 2022 року Голова _____ проф. В.М. Бурдін

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 08 «Право»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
Змістовних модулів – 1		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 105		Семестр	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		13 год.	6 год.
		Практичні	
		26 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		66 год.	89 год.
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,7

для заочної форми навчання – 1:5,6

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни — ознайомлення студентів із висновками щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановках Верховного Суду, для формування навиків обґрунтування та мотивування правових рішень у сфері кримінального права з їх використанням.

Завдання вивчення дисципліни «Висновки Верховного Суду щодо застосування норм кримінального права» полягає у формуванні у студентів таких загальних та спеціальних компетентностей:

- здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу правових ситуацій в галузі кримінального права з використанням висновків щодо застосування норм права, викладених у постановках Верховного Суду;

- здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях, що потребують прийняття обґрунтованих рішень в галузі кримінального права, з використанням висновків щодо застосування норм права, викладених у постановках Верховного Суду;

- здатності детально, послідовно і системно аналізувати правові проблеми та конфлікти, формувати та обґрунтовувати правові позиції у юридичних документах (зверненнях громадян, аналітичних довідках, процесуальних документах) з використанням висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановках Верховного Суду;

- здатності до критичного, аналітичного, логічного та системного аналізу правових явищ, норм та інститутів кримінального права; уміння застосовувати набуті знання у професійній юридичній діяльності щодо вирішення конкретної правової проблеми у сфері кримінального права з використанням висновків щодо застосування норм права, викладених у постановках Верховного Суду.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Студент повинен **знати** основні висновки щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановках Верховного Суду.

Студент повинен **уміти (результати навчання):**

- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки, використовуючи при цьому висновки щодо застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду;

- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних, зокрема, Базу правових позицій Верховного Суду, Єдиний державний реєстр судових рішень; вміти знаходити за їхньою допомогою необхідну інформацію та матеріали;

- готувати проекти постанов, розпоряджень, рішень, наказів, ухвал, вироків, висновків та інших актів застосування права відповідно до висновків щодо застосування норм права, викладених у постановках Верховного Суду, дотримуючись при цьому стандартів діловодства та професійної етики.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **105 годин / 3,5 кредити ECTS**.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ ВИСНОВКІВ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, ВИКЛАДЕНИХ У ПОСТАНОВАХ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Поняття правових позицій Верховного Суду у кримінальному праві (висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановах Верховного Суду). Правове значення висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановах Верховного Суду. Відмінність висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановах Верховного Суду, від рекомендацій Пленуму Верховного Суду України.

ТЕМА 2. ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Висновки Верховного Суду щодо поняття кримінального правопорушення, його видів та стадій. Висновки Верховного Суду щодо суб'єкта кримінального правопорушення. Висновки Верховного Суду щодо суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Висновки Верховного Суду щодо співучасті у кримінальному правопорушенні. Висновки Верховного Суду щодо множинності кримінальних правопорушень. Висновки Верховного Суду щодо обставин, які виключають кримінальну протиправність діяння.

ТЕМА 3. ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ

Висновки Верховного Суду щодо реалізації форм кримінальної відповідальності. Висновки Верховного Суду щодо застосування заходів кримінально-правового характеру, які не входять в форми кримінальної відповідальності. Висновки Верховного Суду щодо звільнення від кримінальної відповідальності.

ТЕМА 4. ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ОСОБИ

Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина.

ТЕМА 5. ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ СУСПІЛЬСТВА

Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Висновки

Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

ТЕМА 6. ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ І ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти власності. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

ТЕМА 7. ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ДЕРЖАВИ ТА ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Висновки Верховного Суду щодо злочинів проти основ національної безпеки України. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти здоров'я населення.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Теми, що виносяться на модульний контроль	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	ср		л	п	ла б	ін д	ср
Правове значення висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановах Верховного Суду	9	1	2			6	14	1	2			11
Висновки Верховного Суду щодо підстави кримінальної відповідальності	16	2	4			10	16	1	2			13
Висновки Верховного Суду щодо заходів кримінально-	16	2	4			10	13					13

правового характеру												
Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти особи	16	2	4			10	19	2	4			13
Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти суспільства	16	2	4			10	13					13
Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти власності і господарської діяльності	16	2	4			10	17	2	2			13
Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти держави та проти здоров'я населення	16	2	4			10	13					13
Разом	105	13	26			66	105	6	10			89

Лекційний курс (13 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Правове значення висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановах Верховного Суду	1	1
2	Висновки Верховного Суду щодо підстави кримінальної відповідальності	2	1
3	Висновки Верховного Суду щодо заходів кримінально-правового характеру	2	
4	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти особи	2	2
5	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти суспільства	2	
6	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти власності	2	2

	і господарської діяльності		
7	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти держави та проти здоров'я населення	2	
	Разом	13	6

Практичні заняття (26 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Правове значення висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановках Верховного Суду	2	2
2	Висновки Верховного Суду щодо підстави кримінальної відповідальності	4	2
3	Висновки Верховного Суду щодо заходів кримінально-правового характеру	4	
4	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти особи	4	4
5	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти суспільства	4	
6	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти власності і господарської діяльності	4	2
7	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти держави та проти здоров'я населення	4	
	Разом	26	10

Самостійна робота (66 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1	Правове значення висновків щодо застосування норм кримінального права, викладених у постановках Верховного Суду	6	11
2	Висновки Верховного Суду щодо підстави кримінальної відповідальності	10	13
3	Висновки Верховного Суду щодо заходів кримінально-правового характеру	10	13
4	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти особи	10	13
5	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти	10	13

	суспільства		
6	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти власності і господарської діяльності	10	13
7	Висновки Верховного Суду щодо кримінальних правопорушень проти держави та проти здоров'я населення	10	13
	Разом	66	89

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Знання та навички студентів, отримані при засвоєнні навчальної дисципліни «Висновки Верховного Суду щодо застосування норм кримінального права», оцінюються. При цьому відповідні теми дисципліни вивчаються студентами у межах 1-го змістовного модуля.

Методи оцінювання включають: усне опитування, експрес-опитування, розв'язання тестових завдань, практичних завдань/задач, підготовка і захист наукових робіт за ініціативою студента, peer review, захист кейсу, самооцінка студента за питаннями для самоконтролю, колоквиум, усний модуль.

Студент може отримати максимально 50 балів за усні відповіді або виконання тестів, задач та інших завдань на практичних заняттях.

Модульний контроль передбачає проведення усного опитування в кінці змістового модуля. Протягом семестру проводиться один модуль. Модуль здійснюється в усній формі. Модуль може бути оцінений максимально у 50 балів. Студент, який набрав при складанні модуля 25 балів і менше, вважається таким, що склав модуль на “незадовільно”. Незадовільні оцінки (25 балів і менше) за модуль перескладаються один раз.

Формою підсумкового контролю знань та навичок студентів по дисципліні є залік, який виставляється із урахуванням поточної успішності.

За результатами вивчення дисципліни при складанні заліку студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як сума середньої оцінки за поточний контроль і оцінки за модуль.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Поточна успішність	Модуль	Сума
T1-T7		
50	50	100

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90-100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

При цьому кількість балів відповідає оцінці:

до 51 – «незадовільно», з можливістю повторного складання;

51-60 – «задовільно» («достатньо»);

61-70 – «задовільно»;

71 - 80 – «добре»;

81 - 89 – «добре» («дуже добре»);

90 - 100 – «відмінно».

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Завидняк В.І. Правові положення Верховного Суду як основа застосування судового прецеденту в кримінальних провадженнях. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2019. Вип. 1. С. 164-171.

2. Дудоров О.О. Проблема єдності судової практики у справах про шахрайство. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 3 (108). С. 80-97.

3. Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2018 рік / упоряд. Н.О. Антонюк, С.І. Кравченко. Київ : Алерта, 2019. 342 с.

4. Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2019 рік / упоряд. Н.О. Антонюк, С.І. Кравченко. Київ : Алерта, 2020. 402 с.

5. Дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду у кримінальних провадженнях (справах) за 2018 рік. Київ, 2019. 27 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/dajd_vs_2018.pdf (дата звернення: 28.03.2021).

6. Зведений дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду за 2019 рік. Київ, 2020. 50 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/dajdzhest_VP_za_2019.pdf (дата звернення: 28.03.2021).

7. Дайджест правових позицій Великої Палати Верховного Суду у справах, у яких ВП ВС відступила від висновків щодо застосування норм права у подібних правовідносинах, викладених в раніше ухвалених рішеннях ВСУ або ВП ВС, чи підтвердила їх. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2018 по 10.03.2020. Київ, 2020. 109 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Daidjest_vidstupiv.pdf (дата звернення: 28.03.2021).

8. Зведений дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2021 по 31.12.2021. Київ, 2022. 41 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Dajdzhest_VP_za_2021.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

9. Огляд судової практики об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР за 2018–2019 роки. Київ, 2019. 42 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Oglyad_KKS_VS_2018_2019.pdf (дата звернення: 28.03.2021).

10. Огляд судової практики об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за 2020 рік. Київ, 2021. 52 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2020.pdf (дата звернення: 28.03.2021).

11. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР, за 2020 рік. Київ, 2020. 56 с. URL:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2020.pdf (дата звернення: 28.03.2021).

12. Огляд судової практики палат і об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за 2021 рік. Київ, 2022. 88 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Oglyad_KKS_2021.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

13. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за січень – травень 2022 року. Київ, 2022. 100 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/sud_p_ract/Oglyad_KKS_01_05_2022.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

14. Огляд судової практики Касаційного кримінального суду. Рішення, внесені до ЄДРСР, за червень 2022 року. Київ, 2022. 61 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/oglyady/2022_07_27_oglyad_06_2.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

15. Jacob M. Carpenter. Persuading with precedent: Understanding and improving analogies in legal argument. URL: <https://www.capitallawreview.org/article/3836.pdf> (дата звернення: 28.03.2021).

16. Lamond Grant. Precedent and Analogy in Legal Reasoning / The Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/legal-reas-prec/> (дата звернення: 28.03.2021).

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

База правових позицій Верховного Суду

<https://lpd.court.gov.ua/>

Верховна Рада України

<https://www.rada.gov.ua/>

Верховний Суд

<https://supreme.court.gov.ua/>

Кабінет Міністрів України

<https://www.kmu.gov.ua/>

Міністерство юстиції України

<https://minjust.gov.ua/>

База даних «Законодавство України»

<https://zakon.rada.gov.ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://reyestr.court.gov.ua/>